

Odluka:

PŽ 3125/2014-5

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 3125/2014-5

Datum odluke: 04.02.2015

Vrsta odluke: Presuda

Vrsta predmeta: Trgovački - drugostupanjski

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

47. PŽ-3125/14-5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u ime Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Lidije Tomljenović, predsjednika vijeća, Kristine Saganić, suca izvjestitelja i Draženke Deladio, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja N. I. A.G., Z., B., Š., kojeg zastupa punomoćnik D. Š., odvjetnik u Ž., V. K. 54, protiv tuženika 1. S. M. S. D. G. d.o.o. u stečaju, Ž., Š., kojeg zastupa punomoćnik K. V., odvjetnik u O., K., i 2. S. d.d., OIB ..., Ž., Š., kojeg zastupa punomoćnik R. J., odvjetnik u O., T. L. G., radi utvrđenja ništavosti i isplate iznosa od 31.330.676,95 kn, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženika protiv presude Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-462/12-88 od 22. veljače 2013., u sjednici vijeća održanoj 4. veljače 2015.

p r e s u d i o j e

I. Odbijaju se žalbe tužitelja i tuženika kao neosnovane i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-462/12-88 od 22. veljače 2013. u dijelu:

- kojim je odbijen tužbeni zahtjev i eventualni tužbeni zahtjev,
- kojim je tužitelju naloženo da tuženicima naknadi parnične troškove i to: prvotuženiku S. M. S. D. G.d.o.o. u stečaju, Ž., u iznosu od 595.419,00 kn i drugotuženiku, S. d.d. Ž., u iznosu od 639.137,50 kn,
- kojim je odbijen prvotuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 365.875,00 kn te
- kojim je odbijen drugotuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 179.000,00 kn.

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-462/12-88 od 22. veljače u dijelu kojim je odbijen prvotuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 788.706,00 kn i u dijelu kojim je odbijen drugotuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 747.362,50 kn i sudi:

1. Nalaže se tužitelju, N. I. A.G., Z., B., Š., da prvotuženiku, S. M. S. D. G.d.o.o. u stečaju, Ž., naknadi parnični trošak u iznosu od 788.706,00 kn (sedamstoosamdesetosamtisuća-sedamstošest

kuna) u roku od osam dana.

2. Nalaže se tužitelju N. I. A.G., Z., B., Š., da drugotuženiku, S. d.d., Ž., naknadi parnični trošak u iznosu od 747.362,50 kn (sedamstočetdesetsedamtisućatristošezdesetdvije kune i pedeset lipa), u roku od osam dana.

III. Nalaže se tužitelju N. I. A.G., Z., B., Š., da prvotuženiku S. M. S. D. G.d.o.o. u stečaju, Ž., naknadi trošak žalbenog postupka u iznosu od 4.930,40 kn (četiritisuće-devetstotridest kuna i četrdeset lipa) u roku od osam dana, a odbija se kao neosnovan prvotuženikov zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 120.069,60 kn (stodvadesettisućazezdesetdevet kuna i šezdeset lipa).

IV. Nalaže se tužitelju N. I. A.G., Z., B., Š., da drugotuženiku, S. d.d., Ž., naknadi trošak žalbenog postupka u iznosu od 4.673,82 kn (četiritisućešestosedamdesettri kune i osamdesetdvije lipe) u roku od osam dana, a odbija se kao neosnovan drugotuženikov zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 145.976,18 kn (stočetrdesetpettisućadevetsosedamdesetšest kuna i osamnaest lipa).

Obrazloženje

Presudom Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-462/12-88 od 22. veljače 2013. odbijen je tužbeni zahtjev da se utvrdi ništavom pravna radnja kojom je drugotuženik izvršio povrat zajma od prvotuženika u iznosu od 31.330.676,95 kn i da se drugotuženiku naloži vratiti u prvotuženikovu stečajnu masu taj iznos s pripadajućim zateznim kamatama. Odbijen je i eventualni tužbeni zahtjev koji glasi na utvrđenje ništavosti svih pravnih radnji sklopljenih među tuženicima u razdoblju od 1. siječnja 1998. do 31. prosinca 1999, pojedinačno nabrojenih (cesije, kompenzacije, plaćanja u drugotuženikovu korist i preuzimanje duga), uz nalog drugotuženiku da vrati u prvotuženikovu stečajnu masu određene novčane iznose od dospijeca do isplate.

Odlučujući o parničnim troškovima, prvostupanjski je sud tužitelja obvezao naknaditi parnične troškove tuženicima i to: prvotuženiku iznos od 595.419,00 kn i drugotuženiku iznos od 639.137,50 kn. Odbijen je prvotuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 1.154.581,00 kn i drugotuženikov

zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 926.362,50 kn.

Iz obrazloženja pobijane presude, u bitnome proizlazi da je prvostupanjski sud zaključio o neosnovanosti tužbenih zahtjeva prihvaćanjem prigovora tuženika, i to: prigovora zastare i prigovora nedostatka aktivne legitimacije. Prvostupanjski sud nalazi da tužitelj nema aktivnu legitimaciju, jer se u odnosu na tuženike u spornim pravnim poslovima on pojavljuje kao treća osoba; predmetna plaćanja izvršena su cesijama koje su sklopljene među tuženicima. Pritom se sud poziva na čl. 141. st. 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13; dalje: SZ). Sud je utvrdio osnovanim i prigovor zastare, budući da tužiteljeva tražbina potječe iz razdoblja od 31. prosinca 1998. i od 31. prosinca 1999. otkad tužitelj traži kamate, a tužba je predana sudu 29. svibnja 2003. (čl. 374. Zakona o obveznim odnosima, „Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96 i 91/96; dalje: ZOO).

O naknadi parničnih troškova odlučeno je primjenom čl. 154. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst i 25/13; dalje: ZPP).

Protiv navedene presude žalbe su podnijeli tužitelj i oba tuženika.

Tužitelj je izjavio žalbu protiv dijela pobijane presude kojim je odbijen tužbeni zahtjev i naloženo mu plaćanje parničnih troškova tuženicima, isticanjem svih žalbenih razloga, s prijedlogom ovome sudu da pobijanu odluku preinači i tuženike obveže naknaditi mu troškove cjelokupnog postupka.

U obrazloženju žalbe tužitelj ukazuje na to da tužbeni zahtjev ne glasi na pobijanje nego na utvrđenje ništavosti pravne radnje kojom je drugotuženik izvršio povrat zajma od prvotuženika. Stoga takav zahtjev nije ograničen samo u odnosu na ugovorne strane već je dopušteno isticati ga svim osobama koje za to imaju pravni interes, a niti je zahtjev ograničen rokom utuženja. Tužitelj ima interes za postavljanje takvog zahtjeva, uzimajući u obzir opseg novčanih sredstava koje je drugotuženik „povukao“ iz prvotuženikove imovine bez zakonske osnove. Iz tih se razloga tužitelj protivi zaključku prvostupanjskog suda o osnovanosti prigovora nedostatka aktivne legitimacije, dok je zaključak suda u pogledu prigovora zastare nejasan, a obrazloženje manjkavo i protivno činjeničnom stanju.

Daljnijim žalbenim navodima tužitelj obrazlaže protivljenje zaključcima prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva:

a) u odnosu na glavni tužbeni zahtjev - nesporno je utvrđeno da je tijekom 1998. - 1999. godine drugotuženik vršio uplate prvotuženiku s osnove kratkoročnih financijskih zajmova ukupnog iznosa od 31.330.676,95 kn. Te je pozajmljene iznose drugotuženik „zatvorio“ na način da je sva pozajmljena sredstva vratio sebi natrag od 25. srpnja 1998. do 31. prosinca 1999., različitim pravnim poslovima različitih naziva (cesija, plaćanje za

korist, kompenzacija, ugovor o preuzimanju duga, zajam). Nadalje, drugotuženik je na temelju Sporazuma o osnivanju založnog prava od 18. lipnja 1998. i 7. srpnja 1997. sklopljenim sa Ž. b. d.d., dao nekretnine kao osiguranje obveza prvotuženika u iznosu od 7.024.824,00 CHF, što je dokaz da prvotuženik nije sam mogao dobiti zajam ili kredit banaka, jer nije imao imovine. Konkretno, prvotuženik je kupio robu od inozemnog društva i radi plaćanja predao mu mjenice i bankarske garancije, a banka je kao sredstvo osiguranja naplate po garancijama uzela u zalog drugotuženikovu imovinu. Dakle, prvotuženik nije bio kreditno sposoban, što potvrđuju i iskazi svjedoka.

Zahtjev za povrat nepripadne imovinske koristi u prvotuženikovu stečajnu masu, tužitelj temelji na odredbi čl. 408. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93, 34/99, 121/99 - vjerodostojno tumačenje, 52/00 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 - pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13; dalje: ZTD), jer su tuženici postupili protivno toj zakonskoj odredbi i sve su njihove radnje protivne prisilnim propisima i moralu društva, dakle ništave (čl. 103. st. 1. i čl. 104. st. 1. ZOO-a). Novčana sredstva koja je drugotuženik pozajmio prvotuženiku predstavljaju vlastiti kapital prvotuženika i drugotuženik ih nije smio sebi vratiti natrag. Posljedica protupravnih radnji sastoji se u tome da je drugotuženik vratio sebi cjelokupni zajam, protivno čl. 408. ZTD-a. Tuženici su bili nesavjesni i znali, odnosno morali znati da sklapanjem cesija postupaju protivno čl. 408. ZTD-a pa su te radnje ništave.

b) u odnosu na eventualni tužbeni zahtjev - tužitelj u bitnome ponavlja da su pravne radnje ništave osnovom čl. 103. i čl. 53. ZOO-a pa da je drugotuženik dužan vratiti novčana sredstva koja je primio. Drugotuženik je prvotuženiku pozajmljivao novčana sredstva u obliku robnog zajma, a novac kojeg je prvotuženik dobio od prodaje robe koristio je za plaćanje obveza drugotuženiku, suprotno čl. 408. ZTD-a.

Osim toga, tužitelj nalazi da je potrebno uzeti u obzir i sljedeće činjenice: drugotuženik je jedini osnivač prvotuženika; prvotuženik je samo formalno postojao i nikad nije počeo obavljati registriranu djelatnost; isključiva svrha postojanja prvotuženika bila je da drugotuženik posluje preko njegovog računa; prvotuženik je po nalogu i uputi drugotuženika pozajmljena novčana sredstva na svom računu koristio za plaćanje obveza drugotuženika i na taj način nije poštivao redoslijed plaćanja svojih obveza već je novčana sredstva usmjeravao za drugotuženikovu korist, iako je drugotuženik morao znati za postojanje prvotuženikovih dospjelih obveza; prvotuženik nije imao novčanih sredstava niti financijski bio sposoban poslovati, ali je drugotuženik stvorio fikciju da prvotuženik stvarno posluje dajući mu fiktivno robu odnosno robni zajam, premda za to nije bilo poslovnog ni razumnog razloga; prvotuženik je fiktivno djelovao kao veliki gospodarski subjekt i kupovao robu i zaduživao se, premda je riječ o kupovini robe potrebnoj isključivo za drugotuženika; tuženici su sklapali cesije mada je to bilo zabranjeno. Sve te radnje su nezakonite i nemoralne, jer je drugotuženik morao poznavati financijsko stanje prvotuženika

čije je knjigovodstvo vodio i to iskoristio da podmiruje svoja nepostojeća i ništava potraživanja na štetu ostalih vjerovnika prvotuženika.

Drugotuženik je bio jedini osnivač i vlasnik poslovnog udjela prvotuženika, sjedište društava bilo je na istoj adresi, a prvotuženik je obavljao djelatnost u poslovnim prostorima drugotuženika. Drugotuženik je u to vrijeme od 18. lipnja 1998. bio nelikvidan, u trajanju blokade do 9. studenoga 2001., ukupno 1.223 dana za iznos od preko 136 milijuna kn i poslovao s gubitkom. Slijedom toga, da je drugotuženik prodanu robu naplaćivao na svoj račun, a ne na račun prvotuženika, tada bi sav novac bio isplaćen vjerovnicima koji su blokirali račun drugotuženika s ukupnim iznosom blokade računa od preko 136 milijuna kuna, čime bi drugotuženiku zapravo bilo onemogućeno poslovanje i završio bi u stečaju. Upravo da izbjegne namirenje svojih vjerovnika i zaobiđe blokadu računa, drugotuženik je fiktivno prodavao robu prvotuženiku i poslovao preko njegovog računa što znači da je dokazana nedopuštena pobuda koja je bitno utjecala na postupanje oba tuženika. S tim u vezi dodatno ukazuje na to da je prvotuženik bio pod apsolutnim utjecajem drugotuženika, jer je direktor prvotuženika bio radnik drugotuženika, a predsjednik Nadzornog odbora istovremeno i direktor drugotuženika.

Prvotuženik je izjavio žalbu protiv dijela odluke kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu parničnih troškova, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka. Prvotuženik se protivi pravilnosti obračuna parničnih troškova, smatrajući da mu pripada pravo i na naknadu troškova za sastav svih pisanih podnesaka koje mu sud nije dosudio, odnosno paušalno je odredio iznose. Takvu primjedbu prvotuženik ističe i u odnosu na zastupanje na ročištima na kojima se raspravljalo o glavnoj stvari, za što mu je sud priznao troškove u znatno manjem iznosu. Stoga predlaže u pobijanom dijelu presudu preinačiti i tužitelju naložiti plaćanje svih zatraženih troškova prvotuženiku.

Drugotuženik je izjavio žalbu protiv dijela odluke kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu parničnih troškova, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Drugotuženik ističe da odluka u tom dijelu ima nedostataka i ne može se ispitati, prvenstveno zato što sud nije ni naveo ni obrazložio koje troškove i zašto drugotuženiku ne priznaje; kod dosuđenih troškova nije se pozvao na odgovarajuće materijalno pravo. Protivi se i pravilnosti obračuna parničnih troškova. Pritom ukazuje i na to da se vrijednost predmeta spora tijekom postupka izmijenila, kao što se mijenjala i Odvjetnička tarifa i porezna stopa PDV-a. Drugotuženik je zatražio i naknadu troškova sudskih pristojbi, o čemu sud nije ništa naveo. Predlaže ovome sudu pobijanu odluku preinačiti i drugotuženiku dosuditi zatraženi parnični trošak u cijelosti.

Odgovarajući na tužiteljevu žalbu, drugotuženik je istaknuo da tužitelj protiv tuženika vodi još dvije parnice radi naplate faktično iste tražbine, i to: 1). poslovni broj P-768/12 (P-528/03) protiv drugotuženika radi pobijanja pravnih radnji i isplate i 2). poslovni broj P-20/08 (P-856/02) protiv oba tuženika radi pobijanja pravnih

radnji i isplate, koji je pravomoćno okončan presudom i rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-2103/09. U svim tim parnicama tužitelj je radi naplate iste tražbine postavljao više zahtjeva i uz mijenjanje osnove neselektivno gomilao činjenice i dodatno komplicirao sporove. I u ovoj je parnici tužitelj isticao različite zahtjeve, a drugotuženik se zahtjevu o kojemu je preostalo odlučiti protivio nizom prigovora, prije svega time da tužitelj ne zahtijeva utvrđenje ništavosti ugovora po odredbama Zakona o obveznim odnosima (čl. 109. i 110.) niti se njegov zahtjev za povrat sredstava u stečajnu masu temelji na čl. 104. ZOO-a, a ni činjenični ni pravni supstrat ne upućuju na bilo koji vid ništetnosti. Tužbom za utvrđenje ništetnosti može se zahtijevati utvrđenje ništetnosti određenog, konkretnog ugovora. Tužitelj međutim ne zahtijeva utvrđenje ništetnosti određenog konkretnog ugovora nego apstraktne pravne radnje povrata zajma. Ugovor koji bi mogao biti predmet postavljenog tužbenog zahtjeva na utvrđenje ništavosti, kao ni kakav drugi pravni posao povrata zajma, ne postoji. Neosnovano je i tužiteljevo pozivanje na čl. 408. ZTD-a, jer nijedna od navedenih situacija nema za posljedicu apsolutnu ništavost pravnih poslova; u slučaju iz čl. 408. ZTD-a, vjerovnici se u stečaju namiruju kao vjerovnici nižih isplatnih redova, a u slučaju iz čl. 10. ZTD-a, član društva će uz dužnika odgovarati za obveze društva kojem je član. Fakultativnom zahtjevu se drugotuženik usprotivio prigovorom nepravovremenosti (čl. 141. st. 2. SZ-a).

Tužiteljeva žalba nije osnovana.

Žalbe tuženika su djelomično osnovane.

Pobijana je presuda ispitana na temelju odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a, u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pritom po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Prvostupanjska presuda zahvaćena je bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. Njeno obrazloženje ne sadrži valjane razloge o odlučnim činjenicama, prvostupanjski sud nije valjano ispitao ni protivljenje tuženika postavljenom tužbenom zahtjevu ni tužiteljeve tvrdnje koje predstavljaju činjeničnu osnovu zahtjeva. Posljedično tomu, propušteno je primijeniti odgovarajuće materijalno-pravne odredbe. Međutim, unatoč opisanim nedostacima, na osnovi ovlasti iz odredbe čl. 373.a ZPP-a, ovaj sud pobijanu presudu potvrđuje, a dijelom odluku o troškovima postupka preinačuje.

U ovoj pravnoj stvari, tužitelj je u više navrata mijenjao tužbeni zahtjev:

a) tužbom od 29. svibnja 2003. tužbeni je zahtjev glasio na utvrđenje: da zajam što ga je drugotuženik dao prvotuženiku u iznosu od 40,473.754,60 kn predstavlja vlastiti kapital prvotuženika; da je drugotuženik izvršio povrat zajma od prvotuženika u iznosu od 40,473.574,60 kn; da je pravna radnja povrata zajma ništava te da se drugotuženiku naloži vratiti u stečajnu masu prvotuženika iznos od 40,473.754,60 kn;

b) podneskom od 3. rujna 2003. (list 28. - 53. spisa) predanom na ročištu 17. rujna 2003., tužitelj je postavio i fakultativni zahtjev za slučaj da sud odbije prvi zahtjev, kojim zahtijeva da se ponište sve pojedinačno nabrojene pravne radnje sklopljene među tuženicima u razdoblju od 1. siječnja 1998. do 31. prosinca 1999., da se utvrdi da su sve te radnje bez učinka prema stečajnoj masi prvotuženika te da se drugotuženiku naloži vratiti u stečajnu masu navedene iznose na koje se te pravne radnje odnose.

Tijekom ovog sudskog postupka, donesene su sljedeće sudske odluke:

- 1) rješenje prvostupanskog suda poslovni broj P-527/13 od 12. studenog 2003. kojim su odbačeni i glavni i fakultativni tužbeni zahtjev, s obrazloženjem da je riječ o tužbi za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika, te da je protekao prekluzivni rok od dvije godine propisan odredbom čl. 141. st. 2. SZ-a;
- 2) rješenje ovog suda poslovni broj PŽ-694/04 od 11. srpnja 2007. kojim je navedeno rješenje prvostupanskog suda potvrđeno;
- 3) rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-54/08-2 od 17. lipnja 2009. kojim je odbijena tužiteljeva revizija i potvrđena rješenja nižestupanskih sudova, u dijelu kojim je odbačena tužba koja glasi na utvrđenje da zajam predstavlja vlastiti kapital i na utvrđenje da je drugotuženik izvršio povrat zajma od prvotuženika. Tužiteljeva je revizija djelomično prihvaćena i rješenja nižestupanskih sudova ukinuta u dijelu kojim je odbačena tužba na utvrđenje da je pravna radnja kojom je drugotuženik izvršio povrat zajma od prvotuženika u navedenom iznosu ništava te da se drugotuženiku nalaže vratiti u stečajnu masu navedeni iznos, kao i u odnosu na fakultativni tužbeni zahtjev koji glasi na poništenje svih pravnih radnji sklopljenih među tuženicima u tom razdoblju. U tom je dijelu predmet vraćen prvostupanskom sudu na ponovno suđenje.

Iz obrazloženja revizijske odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jasno proizlazi da je pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika različit pravni institut u odnosu na ništavost uređenu odredbama čl. 103. - čl. 110. ZOO-a. Tužitelj je istaknuo tužbeni zahtjev koji glasi na utvrđenje ništavosti, pozivajući se na to da je riječ o pravnim poslovima koji su suprotni moralu i prisilnom propisu (čl. 408. ZTD-a), jer tvrdi da je drugotuženik stekao imovinsku korist neosnovanim prisvajanjem prvotuženikove imovine. Zato je zadaća suda bila ispitati jesu li ti pravni poslovi ništavi u smislu čl. 103. ZOO-a ili ne, a ne jesu li ispunjene pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika. Tužitelj može tražiti da se pravni posao utvrdi ništavim (čl. 103. - čl. 110. ZOO-a) ili da se poništi (čl. 111. - čl. 117. ZOO-a), neovisno o postojanju pretpostavki za pobijanje u stečaju. K tomu, zakonom je određen rok za podnošenje tužbe za pobijanje pravnih radnji (čl. 141. st. 2. SZ-a), ali ne i za podnošenje tužbe radi utvrđenja ništavosti.

U ponovljenom prvostupanskom postupku, tužitelj je podneskom od 6. lipnja 2012. (list 281. - 297. spisa) postavio konačni tužbeni zahtjev o kojem je odlučeno pobijanom presudom koji glasi: na utvrđenje da je pravna radnja povrata pozajmice u iznosu od

31,330.676,95 kn ništava uz nalog drugotuženiku da prvotuženiku taj iznos vrati s kamatama; eventualni tužbeni zahtjev glasi na utvrđenje ništavosti svih pravnih radnji sklopljenih među tuženicima od 1. siječnja 1998. do 31. prosinca 1999., uz nalog drugotuženiku da prvotuženiku vrati novčane iznose koji proizlaze iz tih radnji.

Tužbeni zahtjev odnosi se na ništavost, ne na pobijanje mada prvostupanski sud u obrazloženju pobijane presude prilikom iznošenja razloga za odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva, zaključuje o nastupu zastare tužiteljeve tražbine i o nedostatku njegove aktivne legitimacije. To doista dijelom predstavljaju prigovore kojima su se tuženici protivili zahtjevu tužitelja, ali dok je tužbeni zahtjev glasio dijelom na poništaj pravnih radnji. Ti prigovori međutim, nisu dostatni, još i manje odlučni za ocjenu o osnovanosti tužbenog zahtjeva koji glasi na ništavost. Na ništavost se može pozvati svatko pa i subjekt koji nije bio sudionik određenih pravnih poslova ili radnji, a pravo na isticanje ništavosti se ne gasi (čl. 110. ZOO-a). Već je iz tog razloga obrazloženje pobijane presude nedostatno i nepravilno. Naprotiv, za ocjenu o osnovanosti tužbenog zahtjeva valjalo je ispitati činjeničnu osnovu takvog zahtjeva, a potom i obrazložiti zaključke o odlučnim činjenicama, što je u obrazloženju pobijane presude izostalo.

Prije svega valja poći od činjenične osnove na kojoj tužitelj gradi zahtijevanu pravnu zaštitu, a za koju je sud (za razliku od pravne osnove) vezan.

Naime, uz isticanje zahtjeva za pružanje pravne zaštite određenog sadržaja, tužitelj je dužan navesti činjenice na kojima zasniva svoju tvrdnju da mu pripada pravo na određenu pravnu zaštitu, kao i dokaze na temelju kojih se može provjeriti istinitost njegovih činjeničnih navoda (čl. 186. i čl. 106. ZPP-a). Postavljanjem tužbenog zahtjeva, tužitelj određuje granice raspravljanja i odlučivanja. On time ujedno određuje vrstu i granice u kojima se može kretati pravosudna zaštita. Osnova za donošenje odluke o osnovanosti pravne zaštite koju tužitelj traži, ukupni su rezultati raspravljanja u parnici. Zato je zakonom propisana tužiteljeva obveza u parničnom postupku iznijeti činjenice na kojima temelji svoj zahtjev. Taj pravno-relevantni činjenični supstrat za kojeg tužitelj smatra da mu pruža osnovu isticati određeni zahtjev, predstavlja stvarnu činjeničnu osnovu zahtjeva. Te bi okolnosti trebale pokazati odnosno, njihovim bi se ispitivanjem trebalo moći zaključiti, postoji li podudarnost između stvarnog stanja (činjenica koje sud utvrdi) s jedne strane te onog što zakon predviđa kao osnovu za pružanje zahtijevane pravne zaštite, s druge strane. Izbor činjenica koje će istaknuti kao osnovu zahtjeva, ovisi o tužitelju.

Dakle, tužitelj je dužan istaknuti činjeničnu osnovu svojeg zahtjeva, a sud ispitati pripada li tužitelju, na osnovi iznijete činjenične osnove, zahtijevana pravna zaštita. U ovoj parnici, u odluci koja je predmet pobijanja žalbom, prvostupanski je sud pravilno zaključio o neosnovanosti tužbenog zahtjeva, unatoč manjkavom obrazloženju takve odluke.

Činjeničnu osnovu tužbenog zahtjeva, koju u žalbi ponovljeno ističe, tužitelj je obrazlagao sljedećim tvrdnjama:

- tijekom 1998. i 1999. godine drugotuženik je vršio uplate s osnova kratkoročnih financijskih zajmova prvotuženiku i to: u 1998. godini iznos od 17,188.458,54 kn i u 1999. godini iznos od 14,142.218,41 kn, ukupno iznos od 31,330.676,95 kn. Drugotuženik je sve pozajmljene iznose „zatvorio“ na način da je sva pozajmljena sredstva vratio sebi natrag, različitim pravnim poslovima.
- prvotuženik nije sam mogao dobiti zajam ili kredit kod poslovnih banaka, jer nije imao imovine, na što ukazuje i to da je drugotuženik na osnovi Sporazuma o osnivanju založnog prava, dao svoju imovinu kao osiguranje za obveze prvotuženika. Konkretno, riječ je o kupoprodaji robe prvotuženika od inozemnog društva kojemu je predao bankovnu garanciju, a banka je kao osiguranje naplate izdanih garancija uzela u залог imovinu drugotuženika. Navedeno tužitelj tumači kroz odredbu čl. 408. ZTD-a. Dakle, novčana sredstva koja je drugotuženik dao prvotuženiku s osnove kratkoročnih financijskih zajmova, predstavljaju pravno vlastiti kapital prvotuženika pa ga drugotuženik nije smio sebi vratiti natrag.
- zahtjev za povrat novčanog iznosa kao nepripadne imovinske koristi, temelji na čl. 408. ZTD-a, tvrdeći da su tuženici postupili protivno toj odredbi i da su stoga njihove radnje ništave po čl. 103. st. 1. i čl. 104. st. 1. ZOO-a, jer su protivne prisilnim propisima i moralu društva, a tuženici pritom nisu postupali savjesno.
- drugotuženik je jedini osnivač i vlasnik poslovnog udjela prvotuženika koji je postojao samo formalno s ciljem da drugotuženik posluje preko njegovog računa; po uputi drugotuženika prvotuženik je pozajmljena sredstva koristio za plaćanje obveza drugotuženika i pritom nije poštivao redosljed plaćanja obveza; prvotuženik nije ni bio financijski sposoban poslovati, ali je fiktivno djelovao kao veliki gospodarski subjekt; drugotuženik je u to vrijeme bio nelikvidan za iznos od preko 136 milijuna kn; da je drugotuženik robu naplaćivao na svoj račun, a ne na račun prvotuženika, tada bi sav novac bio isplaćen vjerovnicima koji su blokirali račun drugotuženika; da izbjegne namirenje svojih vjerovnika i zaobiđe blokadu računa, drugotuženik je fiktivno prodavao robu prvotuženiku i poslovao preko njegovog računa.

Cijeneći tužiteljeve tvrdnje i prigovore tuženika, sud je trebao ispitati može li se zahtijevati utvrđenje ništavosti neke pravne radnje ili objekt takvog zahtjeva može biti isključivo i samo određeni konkretan ugovor ili više takvih ugovora (pravnih poslova); je li riječ o povratu zajma kojim se nadomješta kapital (čl. 408. ZTD-a); ima li takvo postupanje tuženika za posljedicu ništavost pravnih radnji, odnosno pravnih poslova među njima iz tog razdoblja u kojima je pozajmica vraćena (čl. 103. i čl. 104. ZOO-a).

Rezultatima vještačenja stranke se nisu protivile, a oni daju osnovu za zaključak da je ukupno ostvaren promet između tuženika od 1. siječnja 1998. do 31. prosinca 1999. iznosio 31,330.676,95 kn, na temelju kratkoročnih financijskih zajmova drugotuženika prvotuženiku. Navedeni je promet u cijelosti

knjigovodstveno usklađen te s danom 31. prosinca 1999. tuženici međusobno nemaju nikakvih dugovanja ni potraživanja. Budući da je riječ o knjiženjima provedenima putem cesija, s računovodstvenog stajališta proizlazi da prvotuženik tako proknjižena sredstva nikad nije primio na račun niti ih vratio na račun drugotuženika, već je drugotuženik svoja potraživanja prenosio na prvotuženika, a prvotuženik cesijama podmirivao obveze drugotuženika, čime su se iznosi po proknjiženim pozajmicama knjigovodstveno zatvarali. U to vrijeme račun prvotuženika nije bio u blokadi, dok je drugotuženikov račun bio u blokadi zbog čega je on poslovao samo putem cesija. Zaključak je sudskog vještaka da je u spornom razdoblju prvotuženik putem svojih žiro-računa plaćao obveze za drugotuženika provođenjem cesija, te da ukupan iznos što ga je prvotuženik uplatio u ime drugotuženika iznosi 31,330.676,95 kn. Dakle, ni za ovaj sud nema dvojbe u pravilnost utvrđenja da je u spornom razdoblju prvotuženik plaćao za drugotuženika njegove obveze provođenjem cesija, te da je prvotuženik platio cesijama upravo onoliko koliko je dugovao drugotuženiku.

Ono što je trebalo ispitati u ovoj parnici, jest osnovanost tužiteljevih tvrdnji: je li opisanim poslovanjem među tuženicima povrijeđena odredba čl. 408. ZTD-a, je li drugotuženik povratom pozajmica od prvotuženika ostvario sebi nepripadnu imovinsku korist, te konačno, jesu li te radnje (i pravi poslovi s ciljem povrata pozajmice drugotuženiku kao osnivaču prvotuženika) iz tog razloga ništave. Pritom treba cijeliti i okolnost da je nad prvotuženikom otvoren stečajni postupak rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-156/00 od 12. veljače 2001., a zaključen 14. studenog 2006. Tužitelju je u stečajnom postupku priznata tražbina od 34,318.884,84 kn kao razlučnom vjerovniku.

Tužitelj smatra da je pravna radnja povrata pozajmice (fakultativno, cijeli niz konkretnih pravnih radnji koje su u konačnici dovele do povrata zajma) prvotuženika drugotuženiku - suprotna prisilnim propisima i moralu društva, točnije odredbama čl. 408. ZTD-a, čl. 103. i čl. 104. te čl. 53. ZOO-a. Posljedično tomu, tužitelj te radnje, odnosno pravne poslove, smatra ništavima.

Suprotno tužiteljevim navodima, ponovljenima u svemu i u njegovoj žalbi, ovaj sud u rezultatima izvedenih dokaza ne nalazi osnove za potkrjepu navedenih njegovih tvrdnji, odnosno ne nalazi osnove za ništavost tih radnji i pravnih poslova sklopljenima među tuženicima.

Odredbom čl. 408. ZTD-a, važećom u vrijeme poduzimanja spornih pravnih radnji, bilo je propisano da se sa zajmom koji član daje društvu u vrijeme kada ga ono ne bi moglo uzeti pod uobičajenim tržišnim uvjetima, postupka kao s vlastitim kapitalom društva (st. 1.). Odredba st. 1. primjenjuje se i na druge pravne radnje člana društva ili treće osobe koje u gospodarskome smislu odgovaraju davanju zajma (st. 2.). Novelom iz 2003. godine („Narodne novine“ broj 118/03) ta je zakonska odredba u cijelosti zamijenjena, a potom Novelom iz 2007. godine i dopunjena.

Ta zakonska odredba nalazi svoju primjenu u slučajevima davanja zajma društvu koje je u krizi i koje ne raspolaže sredstvima

dostatnim za poslovanje, a ne postoji druga mogućnost pribavljanja sredstava koja bi trebala poslužiti njegovoj sanaciji. Dakle, to je zajam (uključujući i druge pravne radnje koje u gospodarskom smislu odgovaraju davanju zajma) koji se daje društvu u krizi kako bi mu se omogućio nastavak poslovanja i smatra se kapitalom uloženim u društvo, a ne zajmom kojeg bi društvo trebalo vratiti. Zajam kojim se nadomješta kapital predstavlja sredstva koja se stavljaju na raspolaganje društvu formalno putem zajma, iako je to zapravo vlastiti kapital. Osim zajma, pod isti pravni režim potpadaju i druge pravne radnje vjerovnika društva kojima se financira društvo u krizi, a koje u gospodarskom smislu odgovaraju davanju zajma.

U tom kontekstu valja naglasiti da stoga nema zapreke da predmet utvrđenja ništavosti u konkretnom slučaju bude pojedina pravna radnja, a ne isključivo i samo pravni posao. Ništavost podrazumijeva nevaljalost, izostanak pravnih učinaka koje bi pojedina radnja ili pravni posao, u slučaju da nemaju takvog nedostatka, redovito polučili. Pravna radnja je širi pojam od pojma pravnog posla; taj pojam obuhvaća ne samo pravne poslove već i druge faktične radnje. Stoga, zahtjev za utvrđenje ništavosti nije isključivo rezerviran samo u odnosu na ugovor, odnosno pravni posao kao predmet takvog utvrđenja. Tuženici nisu zaključili poseban ugovor o povratu pozajmice pa predmet utvrđenja ništavosti niti ne može biti takav nepostojeći ugovor već upravo pravna radnja povrata pozajmice koja pritom, naravno, mora biti konkretizirana i dovoljno određena; odnosno to mogu biti pravni poslovi poduzeti s ciljem povrata pozajmice koji također moraju biti određeni. Dakle, za primjenu odredbe čl. 408. ZTD-a, nije nužna kvalifikacija ugovora kao ugovora o zajmu, nego gospodarski smisao pa su ovdje uključene i druge pravne radnje koje u gospodarskom smislu odgovaraju davanju zajma.

U takvim se slučajevima društvo uvijek pojavljuje u ulozi zajmoprimca. Odredbom Zakona o trgovačkim društvima važećom u sporno vrijeme, krug mogućih zajmodavatelja nije bio ograničen. Sada je određeno da pravne posljedice davanja zajma kojim se nadomješta kapital pogađaju članove društva s deset ili više posto kapitala i koji su članovi uprave, a treće osobe samo u mjeri u kojoj su im članovi društva dali osiguranja za povrat zajma od društva. U konkretnom slučaju, zajmoprimac bi po tužiteljevim tvrdnjama trebao biti prvotuženik od kojeg je drugotuženik navedena sredstva sebi natrag vratio.

Pravne posljedice davanja zajma kojim se nadomješta kapital treba promotriti ovisno o tome je li nad društvom otvoren stečaj ili ne. Iz zakonske odredbe važeće u sporno vrijeme moglo bi se zaključiti da bi vraćanje zajma bilo zabranjeno toliko dugo, sve dok društvo ne bi moglo pribaviti sredstva pod redovnim, uobičajenim gospodarskim uvjetima; u suprotnom, vraćanje tih sredstava predstavljalo bi nedopuštenu isplatu (čl. 407. ZTD-a). Sadašnje zakonsko uređenje ne daje uporišta za ove zaključke nego bi se suprotno tome moglo zaključiti da vraćanje ne predstavlja nedopuštenu isplatu (arg. iz st. 4. čl. 408. ZTD-a). Inače, u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad društvom, ako zajam kojeg je dao član društva nije vraćen, tada taj član društva kao zajmodavatelj može u stečajnom postupku ostvariti zahtjev za

povrat zajma samo kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda.

Prema tome, zajam kojim se nadomješta kapital predstavlja sredstva koja se stavljaju na raspolaganje društvu formalno putem zajma, iako je on zapravo vlastiti kapital. Stoga se na njega primjenjuju pravila kojima se uređuje vlastiti kapital, a ne pravila mjerodavna za zajam. Zbog ovakvog određenja zajma kojim se nadomješta kapital, vraćanje tih sredstava dok god je društvo u krizi nije bilo moguće i predstavljalo je po tadašnjim propisima nedopuštena primanja iz čl. 407. ZTD-a.

Mada tužitelj postavlja zahtjev za povrat kao posljedicu ništavosti po čl. 104. ZOO-a, podredno se ukazuje na to da su odredbom čl. 407. ZTD-a važećom u sporno vrijeme (uz Novelu iz 2003. godine) uređena nedopuštena primanja. Riječ je o općoj obvezi člana društva da vrati društvu sve što mu je društvo isplatilo protivno odredbama Zakona o trgovačkim društvima, odredbama društvenog ugovora ili odlukama društva. Vjerovnik ove obveze vraćanja nedopuštenih isplata je društvo. Međutim, ta tražbina nije strogo osobne prirode pa društvo njome može raspolagati, npr. može je ustupiti drugome, založiti i sl. Takav zahtjev za isplatu nedopuštenog može podići i drugi član društva u svoje ime stupajući pri podizanju zahtjeva na mjesto društva i tražeći plaćanje društvu, čime se sprječava da član društva koji ima većinu u društvu ili utjecaj na upravu nedopušteno stječe korist na teret društva u situaciji kada uprava nije učinila potrebno da bi nedopuštena plaćanja vratila društvu. Vjerovnici nemaju pravo zahtjeva prema članu društva koji je primio nedopuštenu isplatu, ali nema zapreke da im društvo ustupi zahtjev koji ima prema članu. U ovom konkretnom slučaju, niti ima prijenosa te tražbine vjerovniku, a niti prije svega tužitelj postavlja zahtjev s te činjenične (ili pravne) osnove.

Sve iznijeto ukazuje zapravo na to da je tužitelj izabrao pogrešan pravni put u pokušaju ostvarenja pretendirane pravne zaštite, jer posljedice povrede ove zakonske odredbe, ako takve povrede postoje, ne dovode do ništavosti pravnih poslova ili radnji kojima je zajam koji nadomješta kapital, vraćen. Takvih posljedica nema niti navodna nedopuštenost pobude (čl. 53. ZOO-a) koju tužitelj, jednako kao ni protivnost moralu, ničim nije dokazao.

Valja naglasiti i to da tužiteljeve tvrdnje, same po sebi, uopće ne predstavljaju činjeničnu osnovu za postavljanje zahtjeva na način kako ga tužitelj postavlja, jer ono što tužitelj tvrdi zapravo ne predstavlja povredu iz čl. 408. ZTD-a, još i manje osnovu za ništavost pravnih poslova. Drugim riječima rečeno, iz okolnosti što ih tužitelj ističe kao stvarnu činjeničnu osnovu svojeg zahtjeva i za koje on smatra da mu pružaju temelj za ništavost - ne može se zaključiti o postojanju činjenica što ih zakon predviđa kao temelj za pružanje zahtijevane pravne zaštite. Naime, tužitelj tvrdi da novčani iznos kojeg je drugotuženik dao prvotuženiku predstavlja zajam kojim se nadomješta kapital prvotuženiku, a da prvotuženik samo na osnovi vlastite imovine nije mogao dobiti zajam ili kredit kod poslovnih banaka. Istovremeno se tužitelj poziva i na činjenicu da je u sporno vrijeme drugotuženik bio nelikvidan pa da je na taj način poslovao preko prvotuženikovog računa, stvarajući fikciju o poslovanju prvotuženika. Tužitelj tvrdi da je

tim novcem i na taj način prvotuženik podmirivao obveze drugotuženika, a ne svoje obveze. Dakle, tužiteljeve su tvrdnje dijelom i proturječne pa on bezuspješno i u ovoj parnici pokušava postupanje tuženika okvalificirati na način za što ovaj sud, u rezultatima dokaznog postupka osnove ne nalazi.

Iz tih je razloga, primjenom odredbe čl. 373.a ZPP-a pobijana presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev, potvrđena.

Parnični troškovi

Prilikom odlučivanja o zahtjevima tuženika za naknadu parničnih troškova, prvostupanjski sud nije jasno obrazložio razloge zbog kojih im trošak dosuđuje u određenom iznosu, a niti razloge zašto nije dosudio daljnji zatraženi trošak. Pritom sud tek ističe da je trošak dosudio ocjenjujući brižljivo okolnosti o tome koji su troškovi bili potrebni radi vođenja parnice, te njihovu visinu.

Pravilnom primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 69/93, 87/93, 16/94 i 11/96 - za radnje poduzete do 5. srpnja 2004., broj 91/04, 37/05 i 59/07 - za radnje poduzete do 11. prosinca 2009., broj 148/09 za radnje poduzete nakon toga te broj 142/12 za radnje poduzete od 19. prosinca 2012; dalje: OT), sukladno popisu zatraženih troškova, primjenjujući pritom i čl. 154. st. 1. i čl. 155. ZPP-a, tuženicima pripadaju sljedeći parnični troškovi:

Prvotuženik ima pravo na naknadu sljedećih parničnih troškova:

- za sastav odgovora na tužbu od 12. lipnja 2003. i dva obrazložena podneska (od 16. rujna 2003. i 3. studenoga 2003.) ima pravo na iznose od po 100.000,00 kn po podnesku (Tbr. 8.1. OT),
- za sastav podneska od 8. rujna 2009. nema pravo na trošak, jer je tim podneskom postavio prijedlog kojeg je sud odbio (zahtjev za aktorsku kauciju),
- za sastav podneska od 26. lipnja 2012., iznos od 500,00 kn po Tbr. 8.3. OT,
- za zastupanje na ročištu od 17. rujna 2003., iznos od 25.000,00 kn po Tbr. 9.4. OT,
- za zastupanje na osam ročišta za glavnu raspravu (12. studenog 2003., 18. studenog 2009., 18. veljače 2010., 25. ožujka 2010., 28. listopada 2010., 8. veljače 2011., 30. svibnja 2012. i 7. veljače 2013.) u iznosima od po 100.000,00 kn po Tbr. 9.1. OT.

Trošak odvjetničkog zastupanja prvotuženiku treba uvećati za pripadajući PDV, uzimajući u obzir poreznu stopu u vrijeme poduzimanja parnične radnje:

- za parnične radnje poduzete do 1. kolovoza 2009. ukupne vrijednosti od 425.000,00 kn, pripada mu PDV po stopi od 22%, odnosno iznos od 93.500,00 kn,
- za parnične radnje poduzete od 1. kolovoza 2009. (kada je stupio na snagu Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, objavljen u „Narodnim novinama“ broj 94/09) pa do 1. ožujka 2012. ukupne vrijednosti od 500.000,00 kn, pripada mu PDV po stopi od 23%, odnosno iznos od 115.000,00 kn,
- za parnične radnje poduzete nakon 1. ožujka 2012. (kada je stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na

dodanu vrijednost, objavljen u „Narodnim novinama“ broj 22/12) ukupne vrijednosti od 200.500,00 kn, pripada mu PDV po stopi od 25%, odnosno iznos od 50.125,00 kn.

Sveukupan prvotuženikov parnični trošak iznosi 1.384.125,00 kn.

Zato se pobijana presuda potvrđuje za dosuđeni mu trošak u iznosu od 595.419,00 kn (čl. 368. ZPP-a). U preostalom se dijelu pobijana presuda kojom je odbijen prvotuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 1.154.581,00 kn dijelom preinačuje i prvotuženiku dosuđuje daljnji neosnovano mu pobijanom presudom uskraćeni trošak u iznosu od 788.706,00 kn (čl. 373. ZPP-a); u tom se dijelu odbijajuća odluka dijelom potvrđuje za iznos od 365.875,00 kn (čl. 368. ZPP-a).

Drugotuženik ima pravo na naknadu sljedećih parničnih troškova:

- za sastav odgovora na tužbu od 30. lipnja 2003. i dva obrazložena podneska (od 20. listopada 2003. i 21. svibnja 2012. - očitovanje na nalaz vještaka) ima pravo na iznose od po 100.000,00 kn po podnesku (Tbr. 8.1. OT),
- ne pripada mu zatraženi trošak za sastav odgovora na žalbu od 24. siječnja 2004. i sudske pristojbe na odgovor na žalbu, jer nije riječ o trošku nužnom za vođenje ove parnice,
- za zastupanje na ročištu od 17. rujna 2003., iznos od 25.000,00 kn po Tbr. 9.4. OT,
- za zastupanje na osam ročišta za glavnu raspravu (12. studenog 2003., 18. studenog 2009., 18. veljače 2010., 25. ožujka 2010., 28. listopada 2010., 8. veljače 2011., 30. svibnja 2012. i 7. veljače 2013.) u iznosima od po 100.000,00 kn po Tbr. 9.1. OT.

Trošak odvjetničkog zastupanja drugotuženiku treba uvećati za pripadajući PDV, uzimajući u obzir poreznu stopu u vrijeme poduzimanja parnične radnje:

- za parnične radnje poduzete do 1. kolovoza 2009. ukupne vrijednosti od 325.000,00 kn, pripada mu PDV po stopi od 22%, odnosno iznos od 71.500,00 kn,
- za parnične radnje poduzete od 1. kolovoza 2009. (kada je stupio na snagu Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, objavljen u „Narodnim novinama“ broj 94/09) pa do 1. ožujka 2012. ukupne vrijednosti od 500.000,00 kn, pripada mu PDV po stopi od 23%, odnosno iznos od 115.000,00 kn,
- za parnične radnje poduzete nakon 1. ožujka 2012. (kada je stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, objavljen u „Narodnim novinama“ broj 22/12) ukupne vrijednosti od 300.000,00 kn, pripada mu PDV po stopi od 25%, odnosno iznos od 75.000,00 kn.

Sveukupan drugotuženikov parnični trošak iznosi 1.386.500,00 kn.

Zato se pobijana presuda potvrđuje za dosuđeni mu trošak u iznosu od 639.137,50 kn (čl. 368. ZPP-a). U preostalom se dijelu pobijana presuda kojom je odbijen drugotuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 926.362,50 kn dijelom preinačuje i drugotuženiku dosuđuje daljnji neosnovano mu pobijanom presudom uskraćeni trošak u iznosu od 747.362,50 kn

(čl. 373. ZPP-a); u tom se dijelu odbijajuća odluka dijelom potvrđuje za iznos od 179.000,00 kn (čl. 368. ZPP-a).

Trošak žalbenog postupka

Tužitelj nema pravo na naknadu troškova žalbenog postupka, uzimajući u obzir njegov uspjeh s pravnim lijekom; njegova je žalba u cijelosti (pa tako i u dijelu kojim je zatražio naknadu troškova žalbenog postupka) odbijena.

Tuženicima pripada pravo na naknadu dijela troškova žalbenog postupka, jer su žalbama osporavali pravilnost odluke o troškovima postupka, koja je prihvaćanjem njihovih žalbi, djelomično i preinačena. Zato, uzimajući u obzir njihov uspjeh s pravnim lijekom u odnosu na žalbama osporavani dio pobijane odluke, pripada im sljedeći trošak:

Prvotuženik je žalbom osporavao odluku o troškovima u odbijajućem dijelu njegovog zahtjeva u iznosu od 1.154.581,00 kn i sa žalbom uspio za preinačeni dio odluke i za ovom odlukom mu dosuđeni trošak u iznosu od 788.706,00 kn, što predstavlja 68,30%. Prvotuženik je zatražio naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 125.000,00 kn za sastav žalbe, dok trošak sudske pristojbe nije zatražio u određenom iznosu pa mu taj trošak ni ne pripada (čl. 164. ZPP-a), niti je riječ o radnji koja podliježe tom trošku. Stoga mu za sastav žalbe, pravilnom primjenom Tbr. 10.5. OT (žalba je izjavljena samo protiv dijela odluke o parničnim troškovima, arg. iz čl. 167. st. 2. ZPP-a) pripada iznos od 5.775,00 kn (puni iznos Tarife na tu vrijednost ožalbljenog dijela iznosi 11.550,00 kn, pripada mu 50% sukladno Tbr. 10.5. i Tbr. 7.1. OT) što uvećano za PDV iznosi 7.218,75 kn; sukladno uspjehu s pravnim lijekom od 68,30%, prvotuženik ima pravo na trošak u iznosu od 4.930,40 kn.

Slijedom toga, prvotuženiku je dosuđen trošak žalbenog postupka u iznosu od 4.930,40 kn, dok je odbijen zahtjev s te osnove za neosnovano zatraženi iznos od 120.069,60 kn.

Drugotuženik je žalbom osporavao odluku o troškovima u odbijajućem dijelu njegovog zahtjeva u iznosu od 926.362,50 kn i sa žalbom uspio za preinačeni dio odluke i za ovom odlukom mu dosuđeni trošak u iznosu od 747.362,50 kn, što predstavlja 80,67% uspjeha. Prvotuženik je zatražio naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 30.812,50 kn za sastav žalbe s PDV-om i za trošak sudske pristojbe. Uzimajući u obzir uspjeh s pravnim lijekom (žalba je izjavljena samo protiv dijela odluke o parničnim troškovima, arg. iz čl. 167. st. 2. ZPP-a), pripada mu iznos od 4.635,00 kn (puni iznos Tarife na tu vrijednost ožalbljenog dijela iznosi 9.270,00 kn, pripada mu 50% sukladno Tbr. 10.5. i Tbr. 7.1. OT) što uvećano za PDV iznosi 5.793,75 kn; sukladno uspjehu s pravnim lijekom od 80,67%, ima pravo na trošak u iznosu od 4.673,82 kn.

Slijedom toga, drugotuženiku je dosuđen trošak žalbenog postupka u iznosu od 4.673,82 kn, za sastav žalbe.

Odbijen je drugotuženikov zahtjev za naknadu troškova žalbenog

postupka za preostali sveukupno zatraženi iznos od 145.976,18 kn i to:

- za sastav žalbe iznos od 15.976,18 kn,
- za sudsku pristojbu na žalbu iznos od 5.000,00 kn, jer rješenje o troškovima ne podliježe plaćanju sudske pristojbe, sukladno Tar. br. 3.3. u vezi s Tar. br. 2. Nap. 2. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11 i 112/12), te
- za sastav odgovora na tužiteljevu žalbu u zatraženom iznosu od 125.000,00 kn što cijeneći sve okolnosti, ne predstavlja radnju nužnu za vođenje ove parnice (čl. 154., čl. 155. i čl. 166. ZPP-a).

U Zagrebu 4. veljače 2015.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
LIDIJA TOMLJENović, v.r.